

Okoljske zahteve za proizvode za vrtnarjenje in vrtnarske storitve

Ti primeri okoljskih zahtev se uporabljajo, kadar so predmet javnega naročila proizvodi za vrtnarjenje in vrtnarske storitve, in obsegajo naročanje za vzdrževanje javnih zelenih površin – proizvode in stroje za vrtnarjenje ter vrtnarske storitve, ki so potrebni za vzdrževanje javnih zelenih površin¹. Pri tem so zagotovljene okoljske zahteve za naročanje glavnih proizvodov/elementov, ki se uporabljajo pri vzdrževanju nasadov – vrste rastlin, sredstva za izboljšanje tal, vrtnarski materiali in orodja, stroji (vrtno kosilnice, drobilniki) in namakalni sistemi; ter za naročanje vrtnarskih storitev.

Okoljske zahteve za vrtnarjenje in vrtnarske storitve se nanašajo na naslednje glavne proizvode in opremo, ki se uporabljajo pri vrtnarjenju:

- sredstva za izboljšanje tal²,
- okrasne rastline³,
- invazivne rastline
- namakalne sisteme,
- vrtno stroje
- mazivna olja
- herbicide in pesticide.

Okoljske zahteve se nanašajo na naslednje vrste strojev za vrtnarjenje z motorji na gorivo, električnimi motorji, baterijami, ki se lahko polnijo, ali na ročni pogon:

- vrtno kosilnice, vključno s traktorskimi kosilnicami, in vertikalizatorje,
- žage za dračje,
- verižne žage,
- kosilnice na nitko,
- obrezovalnike in škarje za živo mejo,
- pobiralnike listja in pihalnike listja,
- avtomatske kose,
- avtomatske motike,
- rotacijske kultivatorje,
- drobilnike za kompost.

16.1 Okoljske zahteve za proizvode za nakup okrasnih rastlin in dreves

16.1.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah, poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	Vsaj [X + 10] % okrasnih rastlin mora biti iz rastlinskih vrst, ki so primerne za lokalne pogoje vzgajanja (npr. kislost tal, povprečne padavine, razpon temperature v letu itd.). Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti seznam vseh vrst, ki jih predlaga za dobavo, skupaj s

¹ Okoljske zahteve, ki primarno niso vezane na izvajanje vrtnarskih storitev, so določene v sklopu drugih predmetov javnega naročanja (npr. uporaba lahkih in težkih vozil, uniforme za osebje), in sicer na EU oziroma nacionalni ravni. Okoljske zahteve, povezane z vrtnim pohoštvom, so na voljo v sklopu okoljskih zahtev za pohoštvo. Okoljske zahteve EU za zeleno javno naročanje so dostopne na spletni strani http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm. Na nacionalni ravni pa jih določa uredba, ki ureja zeleno javno naročanje, pri čemer so določeni tudi primeri okoljskih zahtev za določene skupine predmetov javnega naročanja.

² Sredstvo za izboljšanje tal je snov, ki se občasno vnaša v tla za izboljšanje plodnosti in vključuje snovi, kot so kompost, gnojila in nastelja ekološkega izvora.

³ Okrasna rastlina je rastlina, ki ni domorodna na obravnavanem kraju.

	<p>cenami in skupnim številom enot, ki jih bo dobavil. Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
2.	<p>Vsaj [Y] % okrasnih rastlin mora biti ekološko vzgojenih v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 834/2007⁴.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – seznam vseh vrst, ki jih predlaga za dobavo, skupaj s cenami in skupnim številom enot, ki jih bo dobavil in – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo o ekološki pridelavi oziroma predelavi rastlin, ki šteje za znak za okolje tipa I. Če ponudnik ekološke rastline ni predelal ali predelal sam, mora k ponudbi priložiti tudi potrdilo za distribucijo ekološke rastline, ki šteje za znak za okolje tipa I. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
3.	<p>Rastline morajo biti dostavljene v posodah, ki se lahko ponovno uporabijo ali biološko razgradijo. Če se lahko posode za rastline ponovno uporabijo, jih mora podjetje po posaditvi rastlin/dreves vzeti nazaj. Če so posode za rastline biološko razgradljive:</p> <ul style="list-style-type: none"> – morajo biti v celoti izdelane iz biološko razgradljivih snovi, tj. snovi, ki se lahko kompostirajo, kot so slama, pluta, lesna moka ali koruzni škrob; – ne smejo vsebovati plastičnih materialov, plastifikatorjev ali biocidnih snovi, ki so na primer v biocidih ali konzervansih. <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi izpolnil zahtevo, v primeru biološko razgradljivih posod pa tudi, seznam njihovih sestavin in ustreznih deležev sestavin⁵, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo, da je blago biološko razgradljivo in primerno za kompostiranje v skladu s standardom EN 13432:2000 ali enakovrednim standardom, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
4.	<p>Majhne rastline morajo biti dostavljene v vračljivih košarah ali zabojih.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
16.1.2 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbeno določila vključi določilo:	
1.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

16.2 Okoljske zahteve za sredstva za izboljšanje tal

⁴ Besedilo Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 z dne 28. junija 2007 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 2092/91 (UL L št. 189 z dne 20. julija 2007, str. 1) in njene spremembe: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisaEU?celex=32007R0834>.

⁵ Naročnik mora na lastne stroške pregledati ustrezno dokumentacijo, vključno z evropskimi ali nacionalnimi standardi, da na podlagi seznama sestavin proizvoda in ustreznih deležev sestavin, ki so jih predložili ponudniki, ugotovi, ali so posode biološko razgradljive.

16.2.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah, poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Sredstva za izboljšanje tal, ki se pri izvajanju storitve uporabljajo za gnojenje, ne smejo vsebovati šote ali mulja iz čistilnih naprav.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, in navesti podrobno sestavo proizvoda in izvor organske snovi, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
2.	<p>Vsebnost organske snovi mora izvirati iz predelave oziroma ponovne uporabe odpadkov (kot je opredeljeno v Direktivi Sveta 2006/12/ES z dne 5. aprila 2006 o odpadkih in njeni Prilogi I).</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, in navesti podrobno sestavo proizvoda in izvor organske snovi, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
3.	<p>Mulj, ki ni iz odplak, je dovoljen le, če je opredeljen kot eden od naslednjih odpadkov v skladu s seznamom odpadkov EU⁶:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 020305 – mulj iz čiščenja odpadne vode na kraju nastanka pri pripravi in predelavi sadja, zelenjave, žitaric, jedilnih olj, kakava, kave, čaja in tobaka, ali iz proizvodnje konzerv, kvasa in ekstrakta iz kvasa ali iz proizvodnje in fermentacije melase; – 020403 – mulj iz čiščenja odpadne vode na kraju nastanka pri proizvodnji sladkorja; – 020502 – mulj iz čiščenja odpadne vode na kraju nastanka v industriji mlečnih izdelkov; – 020502 – mulj iz čiščenja odpadne vode na kraju nastanka v pekarski in slašičarski industriji; – 020705 – mulj iz čiščenja odpadne vode na kraju nastanka pri proizvodnji alkoholnih in brezalkoholnih pijač (razen kave, čaja in kakava). <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, in navesti podrobno sestavo proizvoda in izvor organske snovi, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
4.	Največje koncentracije težkih kovin v odpadkih pred obdelavo ⁷ (mg/kg teže suhe snovi)

⁶ Seznam odpadkov EU določa Odločba Komisije 2001/118/ES z dne 16. januarja 2001 o spremembi Odločbe 2000/532/ES glede seznama odpadkov, in če ni mešan z odplakami ali muljem zunaj določenega proizvodnega procesa (UL L št. 47 z dne 16. 2. 2001, str. 1).

⁷ Podatki v zvezi s prisotnostjo teh elementov so potrebni samo za proizvode, ki vsebujejo material iz industrijskih postopkov.

morajo izpolnjevati zahteve glede nevarnih snovi, navedene v nadaljevanju. V končnem proizvodu mora biti vsebnost naslednjih elementov nižja od vrednosti, navedenih v nadaljevanju, izmerjena glede na težo suhe snovi:

Element	Koncentracija težkih kovin – teže suhe snov (mg/kg)
Zn	300
Cu	100
Ni	50
Cd	1
Pb	100
Hg	1
Cr	100
Mo (*)	2
Se (*)	1.5
As (*)	10
F (*)	200

Ponudnik mora k ponudbi priložiti:

- izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, in navesti podrobno sestavo proizvoda in izvor organske snovi, ali
- potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali
- potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali
- poročilo o preskusih, izvedenih v skladu s standardom EN 13650, ISO 16772 ali enakovredni standard, ki dokazuje, da so izpolnjene zahteve, ali
- tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali
- ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.

Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.

5. Pri sredstvih za izboljšanje tal, ki se uporabljajo za gnojenje, mora biti v končnem proizvodu vsebnost stekla, kovin in plastike (vsota posameznih deležev), izmerjena glede na težo suhe snovi, manjša od 0,5 %.

Ponudnik mora k ponudbi priložiti:

- izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, in navesti podrobno sestavo proizvoda in izvor organske snovi, ali
- potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali
- potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali
- poročilo o preskusih, izvedenih v skladu s standardom EN 13650, ISO 16772 ali enakovredni standard, ki dokazuje, da so izpolnjene zahteve, ali
- tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali
- ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.

Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.

6. V sredstvu za izboljšanje tal, ki se uporablja za gnojenje, koncentracija skupnega dušika v proizvodu (po teži) ne sme presegati 3 %, anorganski dušik pa ne sme presegati 20 % skupnega dušika (ali organski dušik $\geq$ 80 %).

Ponudnik mora k ponudbi priložiti:

- izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, in navesti podrobno sestavo proizvoda in izvor organske snovi, ali
- potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali

	<ul style="list-style-type: none"> – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – poročilo o preskusih, izvedenih v skladu s standardom EN 13650, ISO 16772 ali enakovredni standard, ki dokazuje, da so izpolnjene zahteve, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
7.	<p>Sredstev za izboljšanje tal, ki se uporabljajo za gnojenje, ne smejo imeti neželenih učinkov na klitje rastlin ali kasnejšo rast in morajo vsebovati najmanj 25 % suhe snovi po teži in najmanj 20 % organske snovi na težo suhe snovi.</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, in navesti podrobno sestavo proizvoda in izvor organske snovi, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – poročilo o preskusih, izvedenih v skladu s standardom EN 13650, ISO 16772 ali enakovredni standard, ki dokazuje, da so izpolnjene zahteve, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, so izpolnjuje zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
8.	<p>Sredstva za izboljšanje tal, ki se uporabljajo za gnojenje, ne smejo presegajo največjih ravni primarnih patogenov:</p> <ul style="list-style-type: none"> – salmonela: v 25 g proizvoda je ni; – jajčeca helmintov: v 1,5 g proizvoda jih ni; – E.coli: < 1000 MPN/g (MPN: najverjetnejša številka). <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, in navesti podrobno sestavo proizvoda in izvor organske snovi, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – poročilo o preskusih, izvedenih v skladu s standardom EN 13650, ISO 16772 ali enakovredni standard, ki dokazuje, da so izpolnjene zahteve, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
16.2.2 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbeno določila vključi določilo:	
1.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

16.3 Okoljske zahteve za namakalne sisteme

16.3.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah, poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Namakalni sistem mora biti prilagodljiv glede količine vode, ki se porazdeljuje po območjih. Imeti mora nastavljive časomerilce za programiranje obdobja zalivanja in vlagomere, ki merijo vlažnost tal in samodejno ustavijo namakanje, kadar je stopnja vlažnosti tal dovolj visoka (na primer po dežju).</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
16.3.2 Merilo za oddajo javnega naročila	
Za razvrstitev ponudb naročnik poleg cene ali stroškov in morebitnih drugih meril določi:	
1.	<p>Merilo »voda iz lokalno recikliranih virov«</p> <p>Ponudba z namakalnim sistemom, ki zbira in uporablja vodo iz lokalno recikliranih virov, kot je deževnica, podzemna voda in filtrirana siva voda, se točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril in smernice na podlagi lastnosti razpoložljivih vodnih virov, ki so značilne za podnebje in lokacijo namakalnega sistema, v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da je izpolnjeno merilo. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
16.3.2 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbena določila vključi določilo:	
1.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

16.4 Okoljske zahteve za stroje za vrtnarjenje

16.4.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah, poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Če ima stroj motor z notranjem zgorevanjem, mora biti ta zasnovan tako, da lahko deluje na eno ali več naslednjih vrst goriva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – neosvinčen bencin z vsebnostjo benzena < 1,0 % volumenskega deleža, – bencin alkilat, – dizelsko olje razreda A ali – motorno gorivo na osnovi bigoriva. <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.

Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.																																																						
2.	Raven emisije hrupa stroja mora biti nižja od naslednjih ravni hrupa:																																																					
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Stroj</th> <th>Podrobnosti</th> <th>Največja dovoljena vrednost ravni zvočne moči LWA (dB/1pW)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">Vrtne kosilnice (vključno s traktorskimi kosilnicami)</td> <td>$L \leq 50$ cm</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td>$50 < L \leq 120$ cm</td> <td>96</td> </tr> <tr> <td>$L > 120$ cm (L = širina košnje)</td> <td>101</td> </tr> <tr> <td>Stroji za pometanje</td> <td>Motor z notranjim zgorevanjem (P = čista nazivna moč v kW)</td> <td>$97 + 2 \lg P$</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Rezalniki za dračje</td> <td>$P \leq 1,5$ kW</td> <td>105</td> </tr> <tr> <td>$P > 1,5$ kW (P = čista nazivna moč v kW)</td> <td>108</td> </tr> <tr> <td>Verižne žage</td> <td>Električni motor motor z notranjim zgorevanjem (P = čista nazivna moč v kW)</td> <td>102 $106 + 2 P$</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Kosilnice na nitko</td> <td>Električni motor</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td>motor z notranjim zgorevanjem</td> <td>102</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Obrezovalniki in škarje za živo mejo</td> <td>Električni motor</td> <td>94</td> </tr> <tr> <td>motor z notranjim zgorevanjem</td> <td>101</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Pobiralniki listja</td> <td>Električni motor</td> <td>97</td> </tr> <tr> <td>motor z notranjim zgorevanjem</td> <td>102</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Pihalniki listja</td> <td>Električni motor</td> <td>97</td> </tr> <tr> <td>motor z notranjim zgorevanjem</td> <td>103</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Avtomatske kose</td> <td>$P \leq 1,5$ kW</td> <td>105</td> </tr> <tr> <td>$P > 1,5$ kW (P = čista nazivna moč v kW)</td> <td>108</td> </tr> <tr> <td>Avtomatske motike</td> <td></td> <td>91</td> </tr> <tr> <td>Rotacijski kultivatorji</td> <td></td> <td>91</td> </tr> </tbody> </table>	Stroj	Podrobnosti	Največja dovoljena vrednost ravni zvočne moči LWA (dB/1pW)	Vrtne kosilnice (vključno s traktorskimi kosilnicami)	$L \leq 50$ cm	92	$50 < L \leq 120$ cm	96	$L > 120$ cm (L = širina košnje)	101	Stroji za pometanje	Motor z notranjim zgorevanjem (P = čista nazivna moč v kW)	$97 + 2 \lg P$	Rezalniki za dračje	$P \leq 1,5$ kW	105	$P > 1,5$ kW (P = čista nazivna moč v kW)	108	Verižne žage	Električni motor motor z notranjim zgorevanjem (P = čista nazivna moč v kW)	102 $106 + 2 P$	Kosilnice na nitko	Električni motor	92	motor z notranjim zgorevanjem	102	Obrezovalniki in škarje za živo mejo	Električni motor	94	motor z notranjim zgorevanjem	101	Pobiralniki listja	Električni motor	97	motor z notranjim zgorevanjem	102	Pihalniki listja	Električni motor	97	motor z notranjim zgorevanjem	103	Avtomatske kose	$P \leq 1,5$ kW	105	$P > 1,5$ kW (P = čista nazivna moč v kW)	108	Avtomatske motike		91	Rotacijski kultivatorji		91	
Stroj	Podrobnosti	Največja dovoljena vrednost ravni zvočne moči LWA (dB/1pW)																																																				
Vrtne kosilnice (vključno s traktorskimi kosilnicami)	$L \leq 50$ cm	92																																																				
	$50 < L \leq 120$ cm	96																																																				
	$L > 120$ cm (L = širina košnje)	101																																																				
Stroji za pometanje	Motor z notranjim zgorevanjem (P = čista nazivna moč v kW)	$97 + 2 \lg P$																																																				
Rezalniki za dračje	$P \leq 1,5$ kW	105																																																				
	$P > 1,5$ kW (P = čista nazivna moč v kW)	108																																																				
Verižne žage	Električni motor motor z notranjim zgorevanjem (P = čista nazivna moč v kW)	102 $106 + 2 P$																																																				
Kosilnice na nitko	Električni motor	92																																																				
	motor z notranjim zgorevanjem	102																																																				
Obrezovalniki in škarje za živo mejo	Električni motor	94																																																				
	motor z notranjim zgorevanjem	101																																																				
Pobiralniki listja	Električni motor	97																																																				
	motor z notranjim zgorevanjem	102																																																				
Pihalniki listja	Električni motor	97																																																				
	motor z notranjim zgorevanjem	103																																																				
Avtomatske kose	$P \leq 1,5$ kW	105																																																				
	$P > 1,5$ kW (P = čista nazivna moč v kW)	108																																																				
Avtomatske motike		91																																																				
Rotacijski kultivatorji		91																																																				
	<p>Način dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali – oznako CE, navedbo zajamčene ravni zvočne moči in izjavo EC o skladnosti, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – poročilo o preskusih glede oddajanja hrupa v skladu z zahtevami iz Direktive (2000/14/ES) o hrupu opreme, ki se uporablja na prostem, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>																																																					
3.	<p>Za stroje se lahko uporabljajo biološko razgradljiva motorna mazivna olja (za dvotaktne motorje) ali regenerirana motorna mazivna olja (za štiriktaktne motorje).</p> <p>Način dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali – izjavo EC o skladnosti ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>																																																					

4.	<p>V štiritahtnih motorjih poraba goriva pri 50-odstotni obremenitvi ne sme presegati 500 g/kWh goriva, merjeno v skladu z ISO 8178 ali enakovrednim standardom.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali - potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali - potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali - potrdilo, da je bil stroj preskušen skladu z ISO ali enakovrednim standardom, ali - tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali - ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
5.	<p>Zasnova stroja mora omogočati ponovno polnjenje in čiščenje brez razlitja ali uhajanja goriva. Med običajnim čiščenjem olje ne sme uhajati, motor pa je zasnovan tako, da omogoča zamenjavo olja brez razlitja.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali - potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali - potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali - potrdilo, da je bil stroj preskušen skladu z ISO ali enakovrednim standardom, ali - tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali - ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
6.	<p>Plastični deli, ki so težji od 50 g, razen električnih kablov, morajo biti označeni v skladu z ISO 11469 ali enakovrednim standardom.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali - potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali - potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali - potrdilo, da je bil stroj preskušen skladu z ISO ali enakovrednim standardom, ali - tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali - ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
7.	<p>Plastični materiali ne smejo vsebovati kadmija, živega srebra ali njihovih spojin.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali - potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali - potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali - potrdilo, da je bil stroj preskušen skladu z ISO ali enakovrednim standardom, ali - tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali - ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, so izpolnjuje zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
8.	<p>Sredstva za obdelavo površine ne smejo vsebovati pigmentov ali dodatkov na osnovi svinca, kadmija, kroma, živega srebra ali njihovih spojin.</p> <p>Način dokazovanja:</p>

	<p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – potrdilo, da je bil stroj preskušen skladu z ISO ali enakovrednim standardom, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
16.4.2 Merili za oddajo javnega naročila	
Za razvrstitev ponudb naročnik poleg cene ali stroškov in morebitnih drugih meril določi:	
1.	<p>Merilo »emisije hrupa«</p> <p>Ponudba z stroji z ravnimi hrupa, ki so nižje od največjih dovoljenih ravni⁸, vključenih v tehnične specifikacije, se točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil merilo, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – rezultate laboratorijskih preskusov, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je izpolnjeno merilo. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
2.	<p>Merilo »emisije izpušnega plina«</p> <p>Ponudba z stroji z emisijami izpušnega plina, ki so nižje od tistih iz Direktive 97/68/ES⁹, se točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil merilo, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da je izpolnjeno merilo, ali – rezultate preskusov emisij izpušnih plinov, ki jih v skladu s splošnim standardom iz Direktive Evropske unije 97/68/ES opravi preskusni laboratorij, ki ima dovoljenje v skladu z to direktivo, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je izpolnjeno merilo. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
16.4.3 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbeno določila vključi določilo:	
1.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

⁸ Pri ugotavljanju emisij hrupa se uporabijo preskusne metode, navedene v specifikacijah, ali enakovredne.

⁹ Besedilo Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 97/68/ES z dne 16. decembra 1997 o približevanju zakonodaje držav članic o ukrepih proti plinastim in trdnim onesnaževalom iz motorjev z notranjim zgorevanjem, namenjenih za vgradnjo v necestno mobilno mehanizacijo (UL L št. 59 z dne 27. 2. 1998, str. 1) in njene spremembe: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:31997L0068>

16.5 Okoljske zahteve za strojna mazivna olja (razen maziv za štiritaktne motorje)**16.5.1 Tehnične specifikacije**

Naročnik v tehničnih specifikacijah, poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:

1.	<p>Sestavljeno strojno mazivno olje mora imeti naslednjo vsebnost ogljika, ki izvira iz obnovljivih surovin, pridobljenih iz rastlinskih olj ali živalskih maščob:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ≥ 55 % (m/m) za hidravlična olja; – ≥ 50 % (m/m) za masti; – ≥ 75 % (m/m) za olja za verižne žage in druga maziva, ki gredo v celoti v izgubo; – ≥ 55 % (m/m) za olja za dvotaktne motorje. <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, in navesti podrobno sestavo proizvoda in izvor obnovljivih snovi ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
2.	<p>Proizvodi ne smejo biti razvrščeni in označeni z enim ali več naslednjimi stavki za nevarnost po Uredbi (ES) št. 1272/2008¹⁰ oziroma kombinacijami teh stavkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> – R20 (H332), – R21 (H312), – R22 (H302), – R23 (H330 in H331), – R24 (H311), – R25 (H301), – R26 (H330), – R27 (H310), – R28 (H300), – R33 (H373), – R34 (H314), – R35 (H314), – R36 (H319), – R37 (H335), – R38 (H315), – R39 (H370), – R40 (H351), – R41 (H318), – R42 (H334), – R43 (H317), – R45 (H350), – R46 (H340), – R48 (H372 in H373), – R49 (H350i), – R50 (H400), – R51 (H411), – R52 (H412),

¹⁰ Besedilo Uredbe (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L št. 353 z dne 31. decembra 2008, str. 1): <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008R1272:SL:NOT>.

	<ul style="list-style-type: none"> – R53 (H413), – R59 (EUH059), – R60 (H360F), – R61 (H360D in H360FD), – R62 (H361f, H360FD in H360Df), – R63 (H361d in H360Fd), – R64 (H362), – R65 (H304), – R66 (EUH066), – R67 (H336), – R68 (H371) <p>Do 1. julija 2017 naročniki poleg H stavkov upoštevajo tudi relevantne R stavke.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali – seznam vseh glavnih sestavin¹¹, ki so vključene v proizvod, z navedbo njihovih imen in, kadar je to ustrezno, številke EINECS ali ELINCS ter koncentracij, v katerih se uporabljajo, in varnostni list proizvoda¹² ter varnostne liste vsake glavne sestavine¹³, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
16.5.2 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbena določila vključi določilo:	
1.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

16.6 Okoljske zahteve za vrtnarske storitve

16.6.1 Pogoji za sodelovanje	
Naročnik, poleg ostalih zahtev in pogojev, ki se nanašajo na sposobnost ponudnika za izvedbo javnega naročila, v razpisni dokumentaciji določi:	
1.	<p>Ponudnik mora biti usposobljen za izvajanje strukturiranih in dokumentiranih okoljskih postopkov vsaj za naslednja področja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocena najpomembnejših okoljskih vidikov dejavnosti; – zmanjšanje količine odpadkov in ločeno zbiranje; – zmanjšanje porabe vode in energije, tudi v prevozi; – uporaba pesticidov, vključno s herbicidi.

¹¹ Za glavno sestavino šteje vsaka snov, ki je v mazivu prisotna z več kot 5 % masnim deležem.

¹² Varnostni list proizvoda mora izpolnjevati zahteve iz Direktive Komisije z dne 5. marca 1991 o opredelitvi in določitvi podrobne ureditve sistema posebnih informacij za nevarne pripravke pri izvajanju člena 10 Direktive 88/379/EGS (UL L št. 76 z dne 22. 3. 1991, str. 35).

¹³ Varnostni list vsake glavne sestavine mora izpolnjevati zahteve iz Direktive Komisije z dne 5. marca 1991 o opredelitvi in določitvi podrobne ureditve sistema posebnih informacij za nevarne pripravke pri izvajanju člena 10 Direktive 88/379/EGS (UL L št. 76 z dne 22. 3. 1991, str. 35) in Direktive Sveta z dne 27. junija 1967 o približevanju zakonov in drugih predpisov v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi (UL št. 196 z dne 16. 8. 1967, str. 1).

	<p>Način dokazovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo o uvedenem sistemu okoljskega ravnanja,¹⁴ ali – sprejeta pisna navodila in postopke, ki izkazujejo izpolnjevanje zahteve, ali – reference, iz katerih izhaja, da je ponudnik v zadnjih treh letih izvedel primerljive vrtnarske storitve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.
2.	<p>Osebe, ki bo izvajalo vrtnarske storitve, mora biti usposobljeno za vrtnarjenje z manjšim vplivom na okolje¹⁵, zlasti glede:</p> <ul style="list-style-type: none"> – načinov varčevanja z vodo in energijo, – zmanjševanja odpadkov, upravljanja in ločenega zbiranja odpadkov, – uporabe proizvodov na osnovi obnovljivih surovin, – ravnanja s kemičnimi proizvodi in posodami ter upravljanje z njimi, varna, – zakonite uporabe pesticidov, vključno s herbicidi in preprečevanjem odpornosti na pesticide. <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – načrt usposabljanja, ob izteku pogodbe pa potrdilo, da je bilo usposabljanje izvedeno za novo in stalno osebje, ali – reference, iz katerih izhaja, da je ponudnik v zadnjih treh letih izvedel primerljive vrtnarske storitve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.
16.6.2 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah, poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Ponudnik mora pri izvedbi storitve izpolnjevati zahteve iz točke 16.2.1 in podtočke 1 točke 16.5.1.</p> <p>Način dokazovanja: Naročnik preveri izpolnjevanje zahtev na način, predviden v točki 16.2.1 oziroma podtočki 1 točke 16.5.1 tega dokumenta.</p>
2.	<p>Ukrepi za zalivanje in upravljanje uporabe vode morajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – čim bolj povečati uporabo vode, ki ni za pitje (deževnica, izvirska voda ali ponovno uporabljena voda)¹⁶; – uporabiti prekrivanje z nasteljo za preprečevanje izparevanja na območjih, ki jih navede naročnik; – uporabljati samodejne namakalne sisteme, kot navede naročnik; – zagotavljati občasna poročila o porabi vode; – predložiti študije o potrebah po vodi v enem mesecu po začetku izvajanja pogodbe, da opredelijo količino vode, ki je potrebna za vsako zeleno površino; – predlagati ureditev rastlin v skladu z njihovimi potrebami po vodi, če je treba posaditi nove rastline in to ni predhodno določeno. <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.

¹⁴ Takšen sistem se vzpostavi po standardu ISO 14001, shemi EMAS ali drugem primerljivem standardu ali shemi.

¹⁵ Osebe, ki bo izvajalo storitev vrtnarjenja, mora opraviti usposabljanje za vrtnarjenje z manjšim vplivom na okolje pred začetkom izvedbe javnega naročila.

¹⁶ Naročnik zagotovi smernice na podlagi lastnosti razpoložljivih vodnih virov, ki so značilne za podnebje in lokacijo namakalnega sistema.

	Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.
3.	<p>Samodejni namakalni sistem mora biti prilagodljiv glede količine vode, ki se porazdeljuje po območjih. Imeti mora nastavljive časomerilce za programiranje obdobja zalivanja in vlagomere, ki merijo vlažnost tal in samodejno ustavijo namakanje, kadar je stopnja vlažnosti tal dovolj visoka (na primer po dežju). Če naročnik določi, da je primerno, mora namakalni sistem uporabljati vodo iz lokalno recikliranih virov, kot je deževnica, podzemna voda in filtrirana siva voda¹⁷.</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
4.	<p>Odpadke, ki se proizvedejo med izvajanjem vrtnarskih storitev, je treba zbirati ločeno:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vse organske odpadke (suho listje, ostanki obrezovanja, trava) je treba kompostirati na mestu, v objektih podjetja ali z oddajo tega dela podjetju za ravnanje z odpadki. – Lesne organske odpadke od vej itd. je treba zdrobiti na mestu ali v objektih podjetja in uporabiti za prekrivanje z nasteljo na dogovorjenih površinah. – Odpadno embalažo je treba ločiti na obstoječe frakcije komunalnih odpadkov in odvreči v ustrezne cestne zabojnike (papir, plastika itd.). Odpadno embalažo nevarnih snovi, kot so fitofarmacevtska sredstva, je treba varno odlagati na odobrena zbirališča ali predati pooblaščenemu upravljavcu odpadkov za nadaljnjo obdelavo. – Motorna olja mora zbirati in obdelovati pooblaščenemu podjetju za ravnanje z odpadki. – Kadar se stroj za vrtnarjenje nepopravljivo pokvari, ponudnik sporoči naročniku končni namembni kraj stroja. <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
5.	<p>Za najpomembnejše bolezni rastlin je treba porabo kemičnih fitofarmacevtskih sredstev zmanjšati z uporabo alternativnih tehnik, (kot je toplotna, mehanska ali biološka obravnava).</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
6.	<p>Servisna vozila, ki se uporabljajo pri izvedbi storitve, morajo glede emisij izpušnih plinov izpolnjevati zahteve za EURO 5 ali V ali višji standard¹⁸.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri izvedbi storitve izpolnil zahtevo, ali – seznam vozil, ki jih bo uporabljal za izvedbo storitve, in – tehnično dokumentacijo proizvajalca oziroma potrdilo o skladnosti, iz katerih izhaja, da vozilo izpolnjuje zahteve.

¹⁷ Naročnik zagotovi smernice na podlagi lastnosti razpoložljivih vodnih virov, ki so značilne za podnebje in lokacijo namakalnega sistema.

¹⁸ Naročnik lahko v razpisni dokumentaciji predvidi, da ponudnik to zahtevo izpolni v določenem roku, če je ne izpolnjuje v postopku javnega naročanja oziroma ob začetku izvajanja pogodbe. V ta namen naročnik določi ustrezen časovni rok (npr. šest mesecev), v katerem mora ponudnik izpolniti zahtevo.

	Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.
16.6.3 Merilo za oddajo javnega naročila	
Za razvrstitev ponudb naročnik poleg cene ali stroškov in morebitnih drugih meril določi:	
1.	<p>Merilo »ekološko vzgojene okrasne rastline«</p> <p>Ponudba, ki vključuje uporabo okrasnih rastlin, ki so ekološko vzgojene z Uredbo Sveta (ES) št. 834/2007¹⁹, se točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – seznam vseh vrst, ki jih predlaga za dobavo, skupaj s cenami in skupnim številom enot, ki jih bo dobavil in – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil merilo, ali – potrdilo o ekološki pridelavi oziroma predelavi rastlin, ki šteje za znak za okolje tipa I. Če ponudnik ekološke rastline ni predelal ali predelal sam, mora k ponudbi priložiti tudi potrdilo za distribucijo ekološke rastline, ki šteje za znak za okolje tipa I. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
16.6.4 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbena določila vključi določilo:	
1.	<p>Ponudnik mora vsako leto pripraviti poročilo, v katerem navede podatke o:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gorivu, porabljenem pri izvajanju storitve, – nazivih in količinah gnojil, fitofarmaceutskih sredstev in uporabljenih mazivnih olj, – količino proizvedenih odpadkov po frakcijah in namembnih krajih ter – vseh drugih ukrepov za izvajanje storitev v skladu s pogodbenimi določili (ukrepi za zmanjšanje porabe vode, zmanjšanje embalaže itd.).
2.	Ponudnik mora naročnika takoj obvestiti o vseh rastlinah ali živalih, ki se zdijo invazivne, in v dogovoru s predstavnikom naročnika sprejeti ustrezne ukrepe.
3.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

Pojasnila

Izvajanje vrtnarskih nalog v skladu z okoljskimi zahtevami lahko javnim naročnikom omogoči prihranke. Zlasti uporaba avtohtonih vrst, ki so dobro prilagojene lokalnim pogojem, lahko na primer zelo zmanjša stroške zalivanja in zatiranja škodljivcev. Uporaba učinkovitih namakalnih sistemov ter razumna uporaba komposta, sredstev za izboljšanje tal in fitofarmaceutskih sredstev so jasni primeri možnosti zmanjšanja stroškov. Vendar pa podatki o različnih cenah proizvodov ali strojev za vrtnarjenje z manjšim vplivom na okolje niso na voljo. Včasih lahko nastanejo dodatni stroški zaradi višjih cen proizvodov z manjšim vplivom na okolje, ki se uporabljajo pri vrtnarjenju (npr. ekološko vzgojene rastline, biološko razgradljive posode, sredstva za izboljšanje tal, potrjena z znakom za okolje). Tudi stroški alternativnih fitofarmaceutskih metod so lahko višji (npr. biološko in mehansko zatiranje škodljivcev).

Vrtnarske storitve lahko izvaja neposredno lastno osebje naročnika ali pa storitveno podjetje. Usposabljanje osebja je lahko neposredno povezano z okoljskimi zahtevami, vendar ustrezno tudi z vidika zdravja. Usposabljanje osebja mora vključevati tudi vidike varovanja zdravja pred hrupom, prahom, ravnanjem s kemičnimi snovmi itd.

¹⁹ Besedilo Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 z dne 28. junija 2007 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 2092/91 (UL L št. 189 z dne 20. julija 2007, str. 1) in njene spremembe: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisaEU?celex=32007R0834>.

Znaki za okolje tipa I ali znaki ISO 14024 so znaki, za katere določa osnovna merila neodvisni organ in ki se spremljajo s certificiranjem in revizijskim postopkom. Zato so zelo pregledni, zanesljivi in neodvisni viri informacij. Ti znaki morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- zahteve za znak temeljijo na znanstvenih dokazih;
- znaki za okolje se sprejmejo v sodelovanju z vsemi interesnimi skupinami, kot so državni organi, potrošniki, proizvajalci, distributerji in okoljske organizacije;
- dostopni so vsem zainteresiranim stranem.

Pri javnem naročanju lahko naročnik zahteva, da je treba izpolnjevati zahteve, ki podpirajo določen znak za okolje. Znak za okolje tipa I se lahko uporablja kot oblika dokazila o skladnosti, naročnik pa ne smejo zahtevati, da ima proizvod znak za okolje tip I. Poleg tega sme naročniki uporabiti le tiste zahteve za pridobitev znak za okolje tipa I, ki se nanašajo na značilnosti proizvoda ali storitve ali proizvodne procese. Ne sme pa uporabiti tistih zahtev, ki se nanašajo na splošno upravljanje podjetja.

Znak EU za okolje je razvil tudi okoljske zahteve za proizvode rastni substrati. Običajno je uporaba rastnih substratov omejena na nasade rastlin, če se uporabljajo kot sredstva za izboljšanje tal, pa morajo izpolnjevati zgoraj navedene zahteve.

Kot dokazilo, da sredstva za izboljšanje tal izpolnjujejo okoljske zahteve, lahko ponudnik uporabi ustrezní znak za okolje tip I ali drugo ustrezno sredstvo, kakršno so laboratorijski preskusi. Za okrasne rastline je sprejemljiv logotip za ekološke proizvode ali drugo ustrezno dokazilo o skladnosti z ekološkimi standardi. Za posode za rastline je dopusten znak za okolje tipa I »Modri angel« (ang. *Blue Angel*) ali izjava dobavitelja ali upravljavca nasada. Glede namakalnih sistemov se lahko ponudnik sklicuje na tehnično dokumentacijo opreme. Ker stroji za vrtnarjenje zajemajo zahteve za proizvodni proces in glede ravni emisij, je treba zanje kot akreditacijsko dokumentacijo predložiti izjave proizvajalca in tehnično dokumentacijo za stroje. Za mazivna olja velja, da se skladnost dokazuje z različnimi znaki za okolje tipa I. Če proizvod ni certificiran, mora ponudnik predložiti varnostni list proizvoda ali laboratorijske preskuse, če varnostni listi niso dovolj podrobni za prikaz skladnosti.

Na ravni EU se povečuje zaskrbljenost v zvezi z uporabo herbicidov in pesticidov in povečano odpornostjo nanje, hkrati poteka tudi usklajevanje standardov v celotni EU²⁰. Odobreni sezname aktivnih snovi so na voljo v podatkovni zbirki EU o pesticidih²¹.

Naročnik bi moral pripraviti seznam najpogostejših vrst rastlin, ki so prilagojene kislosti tal, povprečnim padavinam, razponu temperature v letu itd. v regiji. Namesto tega lahko ponudnike zaprosi, da predložijo svoj seznam primernih rastlin in primerja različne ponudbe na podlagi seznama primerjalnih meril, ki ga je na začetku zagotovil ponudnikom. Naročnik mora na svoje stroške pregledati ustrezno dokumentacijo, vključno z uradnimi nacionalnimi ali regionalnimi viri, da določi seznam rastlinskih vrst, ki so primerne za lokalne pogoje vzgojanja.

Če želi naročnik povečati povezanost mestnih zelenih območij z naravnim okoljem in ustvariti habitate za regijsko živalstvo v mestu, lahko navede, da mora biti določen odstotek rastlin domorodnih ali avtohtonih v regiji, kar pa ne pomeni, da morajo biti lokalno vzgojene. Naročnik bi moral pripraviti seznam najpogostejših domorodnih rastlinskih vrst v regiji, ki so primerne za vrtnarstvo. Takšni sezname so lahko splošno dostopni. Namesto tega lahko naročnik zaprosi ponudnike, da predložijo svoj seznam domorodnih rastlin in primerja različne ponudbe.

Razpoložljivost ekološko vzgojenih okrasnih rastlin je od države do države zelo različna. Če naročnik ne pozna cene in razpoložljivosti proizvodov na trgu, je priporočljivo opraviti nekaj začetnih tržnih raziskav, da se ugotovi, ali so proizvodi na voljo na trgu in kakšen bi moral biti primeren odstotek. Druga možnost je, da se ekološka pridelava rastlin uporabi kot merilo za oddajo javnega naročila in ne kot tehnična specifikacija.

²⁰ Informacije o izpostavljenosti kemičnim sredstvom in o kemijski varnosti so dostopne na spletni strani: <http://osha.europa.eu/en/legislation/guidelines>.

²¹ Podatkovna zbirka EU o pesticidih je dostopna na spletni strani: http://ec.europa.eu/sanco_pesticides/public/index.cfm.

Naročnik mora določiti, kako bo presojal odstotek rastlin, ki so primerne za lokalne pogoje vzgajanja in/ali so ekološko vzgojene, glede na število vseh artiklov rastlin ali glede na celotne predvidene količine rastlin. Naročnik lahko določi, da morajo biti posamezne, del ali vse vrste oziroma sorte rastlin 100-odstotno ekološko vzgojene.

Povečuje se zaskrbljenost v zvezi invazivnostjo rastlin in živali, zlasti tujih rastlin in živali²². Zatiranje invazivnih rastlin in živali bi moralo biti praviloma vključeno v posebno pogodbo, ker ne gre za običajno delo. V ustrezni pogodbi se lahko zagotovi ustrezna stopnja odlaganja.

Zahteve glede emisij vozila za vrtnarjenje za EURO 5 ali V pomenijo, da so vozila za vrtnarjenje praviloma proizvedena v letih 2000, 2001 ali pozneje ali da je bilo vozilo spremenjeno, da izpolnjuje zahtev tega standarda v zvezi z emisijami²³. Zahteve za zeleno javno naročanje dostavnih vozil so na voljo v merilih EU za zeleno naročanje prevozov.

Ker so številne okoljske zahteve določene v pogodbenih določilih za izvedbo javnega naročila, je zelo pomembno pravilno upravljanje, nadzor in usmerjanje izvajanja pogodbe, ko je ta sklenjena.

---

²² Informacije o invazivnosti rastlin in živil so dostopne na spletni strani: http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm. Opis več načinov za zatiranje (usklajevanje standardov) je na voljo na spletnem mestu Business Link vlade Združenega kraljestva <http://www.businesslink.gov.uk/bdotg/action/detail?itemId=1086737527&r.l1=1079068363&r.l2=1082900123&r.l3=1086726920&r.s=sc&type=RESOURCES>.

²³ Okoljske zahteve za javno naročanje dostavnih vozil so na voljo na spletni strani Evropske komisije v sklopu okoljskih zahtev za zeleno javno naročanje vozil http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm, na nacionalni ravni pa v uredbi, ki ureja zeleno javno naročanje, pri čemer so v zvezi z njimi pripravljene tudi primeri okoljskih zahtev.

